

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ГАЛУЗІ ЖКГ

КАСЬЯНЕНКО А.А., студентка

4 курсу ХНУМГ імені О. М. Бекетова, м. Харків

Для початку необхідно окреслити поняття “державно-приватне партнерство». Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 02.12.2012 р. визначає його як співробітництво між державними партнерами (наприклад, органи місцевого самоврядування, територіальні громади, відповідні державні органи), державою та приватними партнерами (фізичні та юридичні особи). Даний Закон та інші законодавчі акти встановлюють порядок укладення договору, який є підставою для виникнення відносин державно-приватного партнерства.

Сама концепція державно-приватного партнерства є дуже актуальною у наш час, бо з усіх галузей економіки сфера житлово-комунального господарства є однією з найменш розвинених. Це зумовлено різними факторами. По-перше, первинні ресурси використовуються не завжди ефективно, адже можна відстежити недостатнє використання енерго- та теплозберігаючих технологій у житлово-комунальному господарстві. По-друге, матеріально-технічна база цієї сфери в Україні є технічно застарілою внаслідок високого рівня зношування і недостатньо частоті амортизації. Отже, ситуація вимагає рішення, яким і є правове регулювання фінансування та технічного оновлення житлово-комунального господарства, а також демонополізації. Для виконання заданих цілей і була розроблена концепція державно-приватного партнерства – вона була схвалена 16 вересня 2009 р. за розпорядженням Кабміну N 1184-р.

Згідно концепції держава має гарантувати захист права власності та надання підприємцям можливості орендувати державні об’єкти, спільну участь у наукових розробках та впровадженні інноваційних технологій, введення системи тарифів, що буде максимально задовольняти обидві сторони.

Приватний сектор, зі свого боку, має проводити політику соціального менеджменту, інвестуючи проекти, які мають на меті модернізацію ЖКГ і, як наслідок, покращення рівня життя населення та забезпечення екологічної ситуації. Такі проекти можуть мати спільний бюджет: доля вкладу приватних підприємців та частина фінансування від держави.

При виникненні партнерських відносин гарантується рівність перед законом їх приватних та державних суб'єктів, а також узгодженість їх інтересів та відсутність будь-якої дискримінації, адекватний розподіл ризиків та в результаті – досягнення взаємної вигоди для партнерів. Приватний учасник цих відносин обиратиметься на основі конкурсного відбору, що підвищить рейтинг переможця і гарантуватиме чесне виконання ним своїх обов'язків.

Концепція пропонує різні шляхи для вирішення окреслених проблем, які вже зараз знаходять своє відображення у господарській діяльності:

1. Утворення спільних підприємств у різних галузях ЖКГ (каналізація, водопостачання, опалення);
2. Передача об'єктів в управління приватному сектору або в оренду;
3. Консалтингові послуги, що надаються керівникам підприємств фахівцями-консультантами у сфері управління господарством;
4. Партнерство між державою та приватним сектором, що передбачає:
 - Здійснення соціального менеджменту приватними підприємцями (соціальна відповідальність);
 - Впровадження приватним сектором технологічних інновацій;
 - Спільна розробка нормативно-правової бази господарської діяльності;
 - Фінансування державою приватних проектів;
 - Узгодження тарифної політики держави з приватним сектором – пом'якшення умов для ведення бізнесу.

Нормативно-правове регулювання механізму державно-приватного партнерства знаходить відображення у договорах такого типу:

- оренда;
- концесія;
- спільна діяльність;
- управління;
- лізинг.

У партнерстві держава має створити такі умови, при яких приватному вектору буде вигідно інвестувати свої кошти у сферу житлово-комунального господарства, що, в свою чергу, сприяє інтересам держави – таке співробітництво є оптимальним.

Для того, щоб визначити найважливіші проекти для державно-приватного партнерства, доцільно буде скористатися наступним алгоритмом відбору:

1. Виділити пріоритетні напрямки для розвитку ЖКГ. Такими можуть виступати підвищення рівня життя населення, економічної конкурентоспроможності регіону, його просторового розвитку та інфраструктури.
2. Сформувати «дерево цілей» розвитку ЖКГ. Як приклад можна навести наступні цілі: забезпечення населення житлом для підвищення його добробуту; розвиток комунальної сфери; забезпечення безпеки середовища проживання.
3. Створити інформаційну систему.
4. Скласти бюджетно-фінансовий план-прогноз. З власних коштів бюджету та залучених позикових коштів формується інвестиційний бюджет.
5. Сформувати перелік розглянутих об'єктів.
6. Побудувати економіко-математичну модель комплексної цільової програми розвитку комунальної інфраструктури.

7. Оцінити ефективність напрямків розвитку комунальної інфраструктури.
8. Провести моніторинг реалізації перспективних напрямів розвитку комунальної інфраструктури.
9. Обрати проект, що гарантуватиме оптимізацію управління комунальною інфраструктурою.

В результаті впровадження державно-приватного партнерства у сферу ЖКГ досягається його модернізація, покращення якості надання послуг для населення та підвищення енергоємності житлового фонду, що зменшує щорічні збитки споживачів даних послуг. Ось чому впровадження та контроль за реалізацією описаної концепції є одним із пріоритетних напрямків правового регулювання житлово-комунального господарства на даний момент.